

3015

4265

SPRAWOZDANIE DYREKTORA  
prywatnej średniej szkoły żeńskiej

z programem gimnazjalnym

W KRAKOWIE

za rok szkolny 1897/8.



Nakładem Towarzystwa szkoły gimnazjalnej żeńskiej w Krakowie.

W KRAKOWIE,

CZCIONKAMI Drukarni Związkowej

pod zarządem A. Szyjewskiego.

1898.





## I.

### Zadanie szkoły.

Zadaniem szkoły gimnazjalnej żeńskiej jest: podać uczniom *wyższe ogólne*, dzisiejszym pojęciom i potrzebom odpowiadające *wykształcenie* i 1) przysposobić je przez to do studiów uniwersyteckich; 2) ułatwić tym, które się zawodowi nauczycielskiemu poświęcić zechcą, złożenie egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycielki czy to prywatne (guwernantki), czy to publiczne w wyższych szkołach; 3) uzdolnić je do objęcia posad przystępnych dla kobiet w urzędach i zakładach tak publicznych jak i prywatnych.

---

## II.

### Warunki przyjęcia do szkoły

są: 1) ukończony 13 rok życia; 2) świadectwo z ukończonej z dobrym postępem przynajmniej trzeciej klasy szkoły wydziałowej, albo egzamin wstępny z tych przedmiotów i w tym zakresie, jakie są przepisane na trzechklasową szkołę wydziałową.

Przy wpisie ma złożyć każda uczennica 5 zł. na przybory naukowe. Opłata szkolna wynosi 10 zł. miesięcznie, którą w pierwszych pięciu dniach każdego miesiąca złożyć należy.

Uczennice prawdziwie ubogie a celujące w naukach mogą być uwolnione od całej lub połowy opłaty szkolnej, jeżeli fundusze szkoły na to pozwolą.

---

### III.

## Czas i przedmioty nauki.

Ponieważ doświadczenie nauczyło, że uczennice średnich zdolności i mniej rozwinięte tylko przy wielkiem wyteżeniu mogą odpowiedzieć zadaniu szkoły gimnazyalnej w *czterech* latach, dla tego postanowił Zarząd szkoły za zezwoleniem Wys. Rady szkolnej krajowej rozłożyć naukę już z następnym rokiem na lat *pięć*.

Uczennice, które rozpoczęły naukę według pierwotnego planu, ukończą ją w latach czterech.

Przedmiotami nauki są: 1) religia i historia kościelna, 2) język polski, 3) język niemiecki, 4) język francuski, 5) język łaciński, 6) język grecki, 7) geografia i kosmografia, 8) historia polska, 9) historia powszechna, 10) matematyka, 11) historia naturalna, 12) fizyka i chemia, 13) logika formalna, 14) psychologia empiryczna z pedagogią, 15) rysunki z nauką o stylach i krótkim poglądem na historię sztuki, 16) gimnastyka.

Uczennice, które nie zamierzają składać egzaminu dojrzałości, mogą się uwolnić od nauki jednego lub obu języków klasycznych.

### IV.

## Rozkład nauki.

### KLASA I.

1. Religia. 2 godziny. Liturgika kościoła rzymsko-katolickiego.
2. Język polski. 3 godziny. Powtórzenie i uzupełnienie gramatyki. Czytanie z odpowiednim rozbiorem gramatycznym i stylistycznym. Ćwiczenie ustne w opowiadaniu i opisywaniu. Uczenie się na pamięć celniejszych ustępów z lektury.

Co miesiąc zadanie domowe, przy końcu półroczna szkolne.

3. Język niemiecki. 3 godziny. Powtórzenie i uzupełnienie gramatyki. Czytanie z odpowiednim objaśnieniem. Uczenie się na pamięć celniejszych ustępów z lektury. Ćwiczenia ustne w opowiadaniu i opisywaniu.

Co miesiąc zadanie domowe; dwa zadania szkolne w półroczu.

Nauka udziela się w języku niemieckim.

4. Język francuski. 3 godziny. Nauka czytania. Ważniejsze prawidła odmian regularnych. Słowa posiłkowe. Główne zasady konjugacyi. Czytanie, tłumaczenie i retrowersya. Uczenie się na pamięć słów, zwrotów i zdań.

Co tydzień dyktat przez 15 minut w ścisłym związku z czytaniem. Pisanie z pamięci memorowanych ustępów.

4. Język łaciński. 6 g. Czytanie. Akcent. Nauka odmian aż do czasowników nieprawidłowych. Najważniejsze przyimki i przysłówki. Najpotrzebniejsze rzeczy ze składni. Elementarne wiadomości stylistyczne. Ustne ćwiczenia w mówieniu po łacinie na podstawie znanego materiału.

Co tydzień zadanie szkolne przez  $\frac{1}{2}$  godziny, co miesiąc domowe.

6. Geografia i kosmografia. 3 g. Najważniejsze wiadomości z geografii matematycznej i kosmografii. Geografia fizyczna i polityczna wszystkich części ziemi — z szczególniejszem uwzględnieniem geografii porównawczej.

Czytanie i rysowanie map.

7. Historia Polski. 2 godz. Historia Polski z szczególnem uwzględnieniem jej geografii i historii oświaty.
8. Matematyka. 3 g. Powtórzenie i uzupełnienie arytmetyki. Najważniejsze wiadomości o kształtach geometrycznych. Miary i wagi.

Częste ćwiczenia domowe. Od czasu do czasu zadanie szkolne przez  $\frac{1}{2}$  godziny.

9. Rysunki. 4 g. Rysunek perspektywiczny brył geometrycznych na podstawie nauki perspektywy i teorii cieni. Części składowe i budowa ornamentów, tudzież ich podział. Początki rysunku ornamentów według odlewów gipsowych.
10. Gimnastyka. 2 g. Gimnastyka szwedzka.

## KLASA II.

1. Religia. 2 g. Nauka wiary.
2. Język polski. 3 g. Czytanie z odpowiednim rozbiorem cel-

niejszych utworów poezji i prozy i uczenie się na pamięć co najpiękniejszych. Zasady stylu i ugrupowania nabytych przygodnie wiadomości o kształtach poezji i prozy.

Co miesiąc zadanie pisemne domowe, przy końcu półrocza szkolne.

3. Język niemiecki. 3 g. Czytanie z odpowiednem objaśnieniem. Uzupełnienie gramatycznych i stylistycznych wiadomości. Ćwiczenia ustne w opowiadaniu i opisywaniu. Uczenie się na pamięć celniejszych utworów poetycznych i prozaicznych.

W półroczu 4 zadania pisemne domowe, 2 szkolne.

4. Język francuski. 2 g. Memorowanie słów, zwrotów i całych ustępów. Zdawanie sprawy z treści czytanych ustępów na podstawie stósownych pytań. Retrowerzye. Powtórzenie i uzupełnienie odmian prawidłowych. Odmiany nieprawidłowe. Najpotrzebniejsze rzeczy ze składni. Co 2 tygodnie dyktat, co miesiąc zadanie pisemne domowe.

Nauka udziela się w języku francuskim począwszy od tej klasy.

5. Język łaciński. 5 g. Czasowniki nieprawidłowe i nieodmienne części mowy. Składnia. Ważniejsze właściwości języka łacińskiego. Ustne ćwiczenia w mówieniu po łacinie. Ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łacińskie. Lektura: *Caesaris commentarii de bello gallico*. *Ovidius*.

Co 14 dni zadanie domowe, co miesiąc szkolne.

6. Język grecki. 5 g. Czytanie. Akcent. Nauka odmian. Najpotrzebniejsze rzeczy ze składni.

Co 2 tygodnie zadanie szkolne przez  $\frac{1}{2}$  godziny.

7. Historia powszechna. 3 g. Historia starożytna (aż do Augusta) w połączeniu z geografią świata starożytnego i z należytem uwzględnieniem historii oświaty.

8. Matematyka. 3 g. Algebra: Wstęp. Cztery działania liczbami całymi i ułamkami zwyczajnymi i dziesiętnymi. Podzielność liczb. Największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotność. Stosunki i proporcye. Równania I. stopnia o jednej i kilku niewiadomych.

Geometria: Planimetria.

Częste ćwiczenia domowe, niekiedy szkolne.

9. *Historia naturalna*. 2 g. *Zoologia*: Wiadomości wstępne. Budowa ciała ludzkiego i czynności jego organów. Systematyczny pogląd na wszystkie zwierzęta w ich typowych postaciach z uwzględnieniem ważniejszych form paleontologicznych.
10. *Rysunki*. 2 g. Rysunek ornamentów według odlewów gipsowych. W części teoretycznej: styl grecki i rzymski.
11. *Gimnastyka*. 2 g. *Gimnastyka szwedzka*.

### KLASA III.

1. *Religia*. 2 g. *Nauka obyczajów*.
2. *Język polski*. 3 g. *Lektura szkolna i prywatna arcydzieł literatury polskiej okresu I—V włącznie*. Na tej podstawie historia literatury polskiej od początku aż do końca XVIII wieku. *Deklamacja*.  
Co miesiąc zadanie domowe, przy końcu półroczna szkolne.
3. *Język niemiecki*. 3 g. *Lektura szkolna i prywatna*. *Ćwiczenia ustne*. *Uczenie się na pamięć*. *Uzupełnienie gramatycznych, stylistycznych i metrycznych wiadomości*.  
W półroczu 4 zadania domowe, 2 szkolne.
4. *Język francuski*. 2 g. *Uzupełnienie wiadomości gramatycznych*. *Czytanie z odpowiednim objaśnieniem*. *Ćwiczenia ustne na podstawie lektury*. *Retrowersye*. *Uczenie się na pamięć zwrotów i całych ustępów*.  
Co 2 tygodnie dyktat, co miesiąc zadanie domowe.
5. *Język łaciński*. 5 g. *Uzupełnienie składni*. *Właściwości języka łacińskiego*. *Ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łacińskie*. *Ćwiczenia w mówieniu po łacinie na podstawie lektury*.  
*Lektura*: Livius, Sallustius, Vergilius (1 *Ecloga* i *wyjątki z Georgików*).  
Co miesiąc zadanie domowe i szkolne.
6. *Język grecki*. 5 g. *Uzupełnienie wiadomości gramatycznych a szczególnie składni*.  
*Lektura*: Xenophon (*Anabasis* i *Cyropaedia*), Homeri *Ilias*.  
Co miesiąc 2 zadania domowe, 1 szkolne.

7. **Historya powszechna.** 3 g. Dokończenie historyi starożytnej. Historya średniowieczna z uwzględnieniem historyi oświaty.
8. **Matematyka.** 3 g. Algebra: Potęgi i pierwiastki. Logarytmy. Równania 2 stopnia o jednej i kilku niewiadomych.  
Geometrya: Stereometrya, goniometrya i trygonometrya aż do rozwiązywania trójkątów prostokątnych.  
Częste ćwiczenia domowe, niekiedy szkolne.
9. **Historya naturalna.** 2 g. W I. półroczu — Mineralogia: Wstęp. Krystalografia w krótkim zarysie. Systematyczny pogląd na minerały i ich fizykalne, chemiczne i inne pozuczające wiadomości. Najważniejsze rzeczy z geologii.  
W II. półroczu — Botanika: Wstęp. Charakterystyka grup roślinnych, tudzież cechy najważniejszych rzędów na podstawie budowy morfologicznej i anatomicznej typowych postaci. Przy sposobności wytlómaczenie czynności życia roślin.
10. **Rysunki.** 2 g. Rysunek ornamentów i głów według modeli gipsowych. W części teoretycznej: styl staro-chrześcijański, romański, gotycki i renesans.
11. **Gimnastyka.** 2 g. Gimnastyka szwedzka.

#### KLASA IV.

1. **Religia.** 2 g. Historya kościelna.
2. **Język polski.** 3 g. Lektura szkolna i prywatna arcydzieł literatury polskiej okresu VI. Na tej podstawie historya literatury od Niemcewicza do Mickiewicza. Deklamacya i zdawanie sprawy z lektury prywatnej.  
W półroczu 4 zadania domowe, 1 szkolne.
3. **Język niemiecki.** 3 g. Lektura szkolna i prywatna. Pogląd na dzieje literatury niemieckiej aż po rok 1794.  
W półroczu 4 zadania domowe, 1 szkolne.
4. **Język francuski.** 2 g. Uzupełnienie wiadomości gramatycznych. Czytanie z odpowiednem objaśnieniem. Ćwiczenia ustne na podstawie lektury. Uczenie się na pamięć cenniejszych ustępów z lektury. Krótki pogląd na dzieje literatury po wiek XVII. (włącznie) na podstawie lektury.  
Co miesiąc zadanie pisemne naprzemian domowe i szkolne.

5. Język łaciński. 5 g. Przygodne uzupełnienie wiadomości gramatycznych, stylistycznych i metrycznych. Ćwiczenia w tłumaczeniu z polskiego na łacińskie i ćwiczenia w wyśłowieniu łacińskiem na podstawie lektury.  
Lektura: Cicero, Vergilius (Aeneida).  
Co miesiąc zadanie domowe i szkolne.
6. Język grecki. 5 g. Przygodne uzupełnienie wiadomości gramatycznych i stylistycznych.  
Lektura: Homer (Odyssea), Demostenes.  
Co miesiąc zadanie domowe i szkolne.
7. Historia powszechna. 3 g. Historia nowożytna po koniec XVII wieku.
8. Matematyka. 3 g. Algebra: Równania logarytmiczne. Szeregi. Rachunek procentu składanego i rachunek rent. Kombinacje i wzór Newtona.  
Geometria: Trygonometria (ciąg dalszy). Zastosowanie algebry do geometrii. Analityka płaska.  
Częste ćwiczenia domowe, niekiedy szkolne.
9. Fizyka. 3 g. Pojęcia wstępne. Ogólne własności ciał. Nauka o cieple. Chemia. Mechanika ciał stałych i ciepłych.
10. Propedeutyka filozofii. 1 g. Logika elementarna.
11. Gimnastyka. 2 g. Gimnastyka szwedzka.

#### KLASA V.

1. Religia. 1 g. Powtórzenie całego przedmiotu nauki.
2. Język polski. 3 g. Lektura szkolna i domowa arcydzieł literatury polskiej ostatniego okresu. Na tej podstawie historia literatury od Mickiewicza aż do najnowszych czasów. Deklamacja i zdawanie sprawy z lektury domowej.  
W półroczu 4 zadania domowe, 1 szkolne.
3. Język niemiecki. 3 g. Lektura szkolna i domowa arcydzieł literatury XIX wieku. Pogląd na dzieje literatury tego wieku.  
W półroczu 4 zadania domowe, 1 szkolne.
4. Język francuski. 2 g. Lektura szkolna i domowa. Krótki pogląd na dzieje literatury XVIII i XIX wieku na podstawie lektury.

Co miesiąc zadanie pisemne na przemian domowe i szkolne.

5. Język łaciński. 5 g. Uzupełnienie wiadomości stylistycznych i metrycznych. Ćwiczenia w wysłowieniu łacińskim na podstawie lektury.

Lektura: Horatius, Tacitus.

Co miesiąc zadanie domowe i szkolne.

6. Język grecki. 5 g. Uzupełnienie wiadomości gramatycznych stylistycznych i metrycznych.

Lektura: Plato, Sofokles.

Co miesiąc zadanie domowe i szkolne.

7. Historia powszechna. 3 g. Dzieje nowożytne XVIII i XIX wieku.

Historia i statystyka monarchii austriackiej.

8. Matematyka. 2 g. Zwięzłe powtórzenie całego przedmiotu przez rozwiązywanie licznych zagadnień.

Częste ćwiczenia domowe, niekiedy szkolne.

9. Fizyka. 3 g. Mechanika ciał lotnych. Elektryczność. Magnetyzm. Ruch drgający i falowy. Akustyka. Optyka. Zasady astronomii.

10. Propedeutika filozofii. 2 g. Psychologia empiryczna w połączeniu z pedagogią.

11. Gimnastyka. 2 g. Gimnastyka szwedzka.

---

## V.

### Wykaz książek szkolnych przepisanych na rok szkolny 1898/9.

(Patrz na końcu Sprawozdania).

---

## VI.

### Grono nauczycielskie w r. szkolnym 1897/8.

1. Trzaskowski Bronisław, radca szkolny, dyrektor, uczył języka łacińskiego w kl. I. — 6 godzin w tygodniu.

2. Dąbrowska Pelagia, gospodyni klas, uczyła języka francuskiego w oddziale niższym kl. I. i II. — 5 godzin.
3. Baraniecka Zofia, uczyła języka francuskiego w oddziale wyższym kl. I. i II. — 5 godzin.
4. Mayówna Jadwiga, uczyła gimnastyki w kl. I. i II. — 4 godziny.
5. Bidziński Jan, profesor szkoły realnej, uczył matematyki w kl. II. — 3 godziny.
6. Bobek Kazimierz, profesor gimn., uczył historyi naturalnej w kl. I. i II. — 4 godziny.
7. Dziama Leszek, nauczyciel gimn., uczył języka polskiego w kl. I. — 3 godziny.
8. Gąsiorowski Andrzej, profesor gimn., uczył języka łacińskiego w kl. II. — 5 godzin.
9. Hołubowicz Hilary, profesor szkoły realnej, uczył matematyki w kl. I. — 3 godziny.
10. Dr. Koneczny Feliks, urzędnik biblioteki Jagiellońskiej, uczył geografii i historyi polskiej w kl. I., historyi powszechnej w kl. II. — 7 godzin.
11. Mazanowski Antoni, profesor gimn., uczył języka polskiego w kl. II. — 3 godziny.
12. Piccard Leon, profesor szkoły realnej, uczył rysunków w kl. I. i II. — 4 godziny.
13. Styło Zygmunt, profesor gimn., uczył języka niemieckiego w kl. I. i II. — 6 godzin.
14. Ks. Dr. Świdorski Franciszek, profesor szkoły realnej, uczył nauki religii w kl. I. i II. — 4 godziny.
15. Winkowski Józef, profesor gimn., uczył języka greckiego w kl. I. i II. — 7 godzin.

---

## VII.

### Kronika szkoły.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3 września nabożeństwem, odprowadzonym przez ks. katechetę zakładu, a dnia 4 września rozpoczęła się nauka.

W ciągu roku szkolnego przystępowały uczennice cztery razy do św. Sakramentów Spowiedzi i Komunii, a to: na początku i z końcem roku szkolnego, przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy. Nadto odprawiły w Wielkim tygodniu trzydniowe rekolekcyje.

W miesiącu wrześniu odbyła się lustracja zakładu przez c. k. inspektora szkół średnich, JW. Pana Ludomira Germana i wypadła dla zakładu korzystnie.

Wysoki Sejm udzielił zakładowi jednorazowej subwencji w kwocie 300 złr., a zarazem polecił Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Wysoką Radą szkolną krajową przedłożył Sejmowi na następnej sesyi wniosek co do stałej subwencji dla tej szkoły.

I Prześwietna Rada miasta Krakowa przyznała zakładowi 500 złr. tytułem jednorazowej zapomogi, przeznaczając zarazem Radcę miejskiego W. Pana Michała Chylińskiego jako delegata do Zarządu szkoły.

Dla podniesienia umysłowego poziomu uczennic i rozszerzenia ich wiadomości nie poprzestał zakład na samej nauce szkolnej, lecz zorganizował i lekturę prywatną, z której uczennice od czasu do czasu musiały zdawać ścisłą sprawę. Nadto zwiedziły uczennice w towarzystwie przełożonych groby zasłużonych na Skałce, bibliotekę Jagiellońską, muzeum Czartoryskich i Baranieckiego, wystawę obrazów, gabinet przyrodniczy Uniwersytetu, ogród botaniczny.

Nie zapomniano i o sprawie fizycznego rozwoju uczennic. Do tego celu zmierzały prócz regularnych ćwiczeń gimnastycznych w ciągu roku także zabawy w czasie przerw między godzinami szkolnymi; prócz tego wycieczki w okolice Krakowa w towarzystwie przełożonych. W porze zimowej korzystała młodzież z torów łyżwiarskich w towarzystwie rodziców i odpowiedzialnych nadzorczyń.

W tym roku zaprowadził zakład instytucję lekarzy szkolnych. Czynności tych podjęli się bezinteresownie P. T. Panowie: Dr. Cybulski, Dr. Surzycki i Dr. Lange, i udzielali uboż-

szym uczniom bezpłatnie rady i pomocy lekarskiej, za co Im Zarząd szkoły składa niniejszem winne podziękowanie.

Poniżej podaje Dyrekcyja rezultat tych badań lekarskich.

a) **O c z y.**

Na 49 badanych uczniach wykazało badanie:

1. a) Emmetropia (refrakcyja prawidłowa) na obu oczach u 19 uczennic ;  
b) Emmetropia (refrakcyja prawidłowa) na jednym oku u trzech uczennic, a mianowicie: na oku prawem u 1, na oku lewym u 2.
2. a) Myopia (krótki wzrok) na obu oczach u 14 uczennic ;  
b) Myopia (krótki wzrok) na jednym oku u 4 uczennic, a mianowicie: na oku prawem u 1, na oku lewym u 3.
3. a) Hypermetropia (wzrok nadmiarowy) na obu oczach u trzech uczennic ;  
b) Hypermetropia (wzrok nadmiarowy) na jednym oku (prawem) u 1 uczennicy.
4. a) Astigmatismus irregularis na jednym oku (prawem) u jednej uczennicy ;  
b) Astigmatismus myopicus simplex na obu oczach u trzech uczennic ;  
c) Astigmatismus myopicus simplex na jednym oku u trzech uczennic, a mianowicie: na oku prawem u 2, na oku lewym u 1 ;  
d) Astigmatismus hypermetropicus simplex na obu oczach u 1 uczennicy, na jednym oku (lewem) u 1 uczennicy ;  
e) Astigmatismus myopico-myopicus na obu oczach u jednej uczennicy, na jednym oku (prawem) u 1 uczennicy ;  
f) Astigmatismus hypermetropico-myopicus na jednym oku u 2 uczennic, a mianowicie: na oku prawem u 1 uczennicy, na oku lewym u 1 uczennicy.

Co się tyczy stopnia krótkiego wzroku na obu oczach lub na jednym oku, stwierdzono :

Myopia minoris gradus (od 0·5 do 4·3 dioptr.) u 16 uczennic ;

Myopia mediocris (od 5 do 10 dioptr.) u 15 uczennic ;

Myopia maioris gradus (ponad 10 dioptr.) u żadnej.

Bystrość wzroku prawidłową ( $\frac{6}{6}$ ) znaleziono na obu oczach lub na jednym oku 48 razy, a mianowicie:

1. Na obu oczach 38 razy:
  - u 19 uczennic z Emmetropią;
  - u 11 uczennic z Myopią (po skorrygowaniu szklami);
  - u 2 uczennic z Astigmaticus myopicus simplex (po skorrygowaniu szklami);
  - u 1 uczennicy z Hypermetropią (po skorrygowaniu szklami).
2. Na jednym oku 15 razy:
  - u 3 uczennic z Emmetropią;
  - u 5 uczennic z Myopią (po skorrygowaniu szklami), a to:
    - 4 razy oko lewe, jeden raz oko prawe;
  - u 3 uczennic z Hypermetropią (po skorrygowaniu szklami),
    - 2 razy oko lewe, jeden raz oko prawe;
  - u 1 uczennicy z Astigmatismus hypermetropicus simplex (po skorrygowaniu szklami), oko lewe;
  - u 2 uczennic z Astigmatismus myopicus simplex (po skorrygowaniu szklami), raz oko prawe, raz lewe;
  - u 1 uczennicy z Astigmatismus hypermetropicus-myopicus (po skorrygowaniu szklami), oko prawe.

Bystrość wzroku upośledzoną (mniejszą niż  $\frac{6}{6}$ ) na obu oczach lub na jednym oku stwierdzono 13 razy, a mianowicie:

1. Na obu oczach 4 razy:
  - u 4 uczennic wskutek dawniejszych zmian myopicznych na dnie oka.
2. Na jednym oku 9 razy, a to:
  - u 3 uczennic wskutek Astigmatismus (2 razy prawe oko, 1 raz lewe oko);
  - u 3 uczennic wskutek Amblyopii (2 razy prawe oko, 1 raz lewe oko);
  - u 3 uczennic wskutek plam rogówkowych (prawe oko).

Zmiany dawniejsze w obu oczach lub w jednym oku stwierdzono 14 razy, a mianowicie:

- Conus myopicus u 2 uczennic (1 raz oba oczy, 1 raz lewe oko);
- Staphyloma posticum myopicum u 3 uczennic (2 razy oba oczy, 1 raz prawe oko);

Rarefactio chorrideae ad papillam N. optici u 1 uczennicy (oba oczy);

Amblyopia probabiler congenita u 3 uczennic (2 razy prawe, raz lewe oko);

Maculae corneae u 3 uczennic (oko prawe);

Leucoma adhaerens corneae u 1 uczennicy (prawe oko);

Strabismus convergens concomitans u 1 uczennicy (prawe oko).

Świeże choroby ócz skonstatowano u 8 uczennic, a mianowicie:

Conjunctivitis catarrhalis chronica u 6 uczennic (oba oczy);

Conjunctivitis phlyctenulosa u 1 uczennicy (lewe oko);

Blepharadenitis squamosa u 1 uczennicy (oba oczy).

U w a g a. Ani jaglicy (Trachoma), ani żadnej innej zaraźliwej choroby oczu u żadnej z badanych nie znaleziono.

### b) Zęb y.

Na 44 zbadanych uczennic w wieku od 14 do 20 lat okazało się, że tylko jedna ma wszystkie zęby zdrowe. Zepsutych zębów okazało się 298, a to w pierwszym okresie pruchnienia 151, w drugim okresie pruchnienia 53, wyjętych 54, korzeni 40. Na jedną uczennicę przypada więc przeciętnie 6·318 zepsutych zębów, a w szczególności:

1 do 2 zepsutych zębów u	4 uczennic
3 do 5	u 13 „
6 do 9	u 16 „
10 do 12	u 8 „
16	u 1 uczennicy
19	u 1 uczennicy

Przyczynę tego dość opłakanego stanu zębów przypisać wypadła tylko zaniedbaniu tak ze strony rodziców jakoteż samych uczennic. Albowiem nawet po wyjaśnieniach, które każdej z uczennic dawał profesor Cybulski z osobna, tylko niewielka liczba zgłaszała się w celu plombowania lub leczenia, pomimo, że oświadczył wszystkim, iż leczenie gotów jest uskutecznić bezpłatnie.

W przyszłym roku będzie musiała Dyrekcyja użyć pewnego nacisku na uczennice, ażeby więcej troszczyły się o utrzymanie w porządku swoich zębów.

**c) Ogólny stan zdrowia.**

Na 38 badanych uczennic pokazało się :

1. Zupełnie zdrowych . . . . .	14
2. Z ogólnem osłabieniem i lichem odżywieniem .	1
3. Z cierpieniem dróg oddechowych . . . . .	2
4. Z cierpieniem narządu trawienia . . . . .	1
5. Z żołądami . . . . .	1
6. Z nerwicą czynnościową . . . . .	1
7. Z blednicą początkową . . . . .	8
„     środkową . . . . .	4
„     znaczną . . . . .	6
	<hr/>
	38

Ponieważ badanie lekarskie odbyło się z początkiem roku szkolnego, widać ztąd, że uczennice dotknięte blednicą, przyniosły tę chorobę już z domu do szkoły.

W ciągu roku szkolnego zmniejszyła się blednica u 3, wzmożła się u 2 uczennic.

VIII.

**Zbiory naukowe.**

**1. Biblioteka**

liczyła z końcem roku 1897/8 82 dzieła w 116 tomach. Z tych przybyło w roku bieżącym 24 dzieł w 25 tomach.

**2. Przybory do nauki geografii.**

Map ściennych 11. Z tych przybyła w roku bieżącym 1.

**3. Przybory do nauki historii.**

Map ściennych 3. Z tych przybyły w roku bieżącym 2.

**4. Przybory do historii oświaty.**

Funke'go: Hellas und Rom z ilustracyami.

## 5. Przybory do historii naturalnej.

Dzieł z obrazami 4.

Tablic ściennych

a) do zoologii 95,

b) do botaniki 47,

c) do mineralogii 24.

Kośćciec ludzki zestawiony.

22 sztuki osobnych części kośćca ludzkiego.

29 różnych preparatów zwierząt w spirytusie.

1 ptak wypchany — kolibri (w r. 1897/8).

Zbiorek owadów (w r. 1897/8).

Zbiór minerałów (w r. 1897/8).

Mikroskopy 2.

## 6. Przybory do nauki rysunków.

8 figur geometrycznych drewnianych na biało polakierowanych  
(w r. 1897/8).

20 gipsowych modeli ornamentów (w r. 1897/8).

## IX.

### Statystyka uczennic.

1. Liczba uczennic z początkiem roku szkolnego . . . . .	51
a to w klasie I. . . . .	26
„    II. . . . .	25
Wystąpiło w ciągu roku szkolnego . . . . .	5
Pozostało do końca roku szkolnego . . . . .	46
a to w klasie I. . . . .	22
„    II. . . . .	24
2. Według miejsca pobytu rodziców było:	
Z Królestwa Polskiego . . . . .	2
„    Ukrainy . . . . .	1
„    Krakowa . . . . .	21
„    Lwowa . . . . .	4
„    Galicyi od Brodów aż do Wadowic . . . . .	18
Razem . . . . .	46

3. Stan rodziców :

✓ Urzędnicy publiczni . . . . .	12 ✓
Kupcy . . . . .	8
✓ Właściciele większych posiadłości . . . . .	3 ✓
Adwokaci . . . . .	3 ✓
Inżynierowie . . . . .	3 ✓
Profesorowie gimnazjalni . . . . .	2 ✓
✓ Notaryusze . . . . .	2 ✓
✓ Lekarze . . . . .	2 ✓
Przemysłowcy . . . . .	2 ✓
✓ Urzędnicy prywatni . . . . .	2 ✓
Konduktorzy kolejowi . . . . .	2 ✓
Profesor Uniwersytetu . . . . .	1 ✓
Nauczyciel ludowy . . . . .	1 ✓
Wojskowy . . . . .	1 ✓
Poczmistrz . . . . .	1
Kapitalista . . . . .	1
	Razem . . . . . 46

4. Według narodowości było :

Polek . . . . .	46
-----------------	----

5. Według wyznania religijnego było :

Wyznania rzymsko-katolickiego . . . . .	33
„ Mojżeszowego . . . . .	13
	Razem . . . . . 46

6. Wiek uczennic z końcem roku szkolnego :

15 lat liczyło . . . . .	7
16 „ „ . . . . .	17
17 „ „ . . . . .	9
18 „ „ . . . . .	7
19 „ „ . . . . .	3
20 „ „ . . . . .	3
	Razem . . . . . 46

X.

**Klasyfikacya uczennic z końcem roku szkolnego 1897/8.**

Klasa I.

Stopień I. z odznaczeniem otrzymało . . . . .	6
Stopień I. otrzymało . . . . .	14
Do egzaminu poprawczego przeznaczono . . . . .	2
Razem . . . . .	<u>22</u>

Klasa II,

Stopień I. z odznaczeniem otrzymało . . . . .	8
Stopień I. otrzymało . . . . .	13
Do egzaminu poprawczego przeznaczono . . . . .	2
Nie klasyfikowano z powodu choroby . . . . .	1
Razem . . . . .	<u>24</u>

XI.

**Dochody i wydatki szkoły**

w roku szkolnym 1897/8.

**A. Dochody.**

1. Pozostałość z roku poprzedniego . . . . .	297	złr.	68	ct.
2. Wpisowe od uczennic . . . . .	275	"	—	"
3. Opłata szkolna . . . . .	3950	"	—	"
4. Zapomoga od Wys. Sejmu . . . . .	300	"	—	"
5. Zapomoga od Rady miasta Krakowa . . . . .	500	"	—	"
6. Zapomoga od Tow. szkoły gimnaz. żeńskiej . . . . .	642	"	—	"
7. Ze sprzedaży książki prof. Dybowskiego . . . . .	10	"	—	"
Razem . . . . .	<u>5975</u>	złr.	18	ct.

### B. Wydatki.

1. Honorarium Dyrektora . . . . .	300	złr.	—	ct.
2. Płace nauczycieli . . . . .	4140	"	—	"
3. Płaca damy klasowej . . . . .	400	"	—	"
4. Lokal . . . . .	900	"	—	"
5. Urządzenie klasy . . . . .	386	"	13	"
6. Przybory naukowe . . . . .	74	"	60	"
7. Wydatki kancelaryjne . . . . .	28	"	65	"
8. Usługa . . . . .	144	"	—	"
9. Opał i utrzymanie lokalu . . . . .	67	"	90	"
10. Druk sprawozdania i blankietów . . . . .	59	"	—	"
Razem . . . . .	6500	"	28	"

Zestawiony przychód w kwocie . . . . .	5975	złr.	18	ct.
z rozchodem w kwocie . . . . .	6500	"	28	"
okazuje niedobór w kwocie . . . . .	525	złr.	10	ct.

który pokryto pożyczką, zaciągniętą w Towarzystwie pomocy naukowej dla Polek im. Kraszewskiego.





## Do rodziców i opiekunów.

---

Wpisy uczennic powakacyjne na rok szkolny 1898/9 odbędą się dnia 31 sierpnia i 1—2 września w kancelaryi Dyrektora przy ulicy św. Jana l. 11, II. piętro.

Równocześnie odbywać się będą egzamina wstępne i poprawcze.

Uczennice nówo do zakładu wstępujące, mają przedłożyć: a) metrykę urodzenia, b) świadectwo szkoły publicznej lub prywatnej, do której uczęszczały. Wszystkie uczennice mają złożyć wpisowe w kwocie 5 złr. na pomnożenie środków naukowych.

Do uwolnienia stałego lub chwilowego od gimnastyki potrzebne jest przedłożenie świadectwa lekarskiego.

Nabożeństwo wstępne odbędzie się dnia 3 września o godzinie 9 rano, a dnia 4 września rozpocznie się nauka szkolna.

*Bronisław Trzaskowski*

*dyrektor.*